

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/67/2019
Identifikačné číslo spisu: 5116209528
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5116209528.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Ing. V. O., bývajúceho v O.Č., V. XXXX/XX, proti odporkyni Stredoslovenská energetika, a. s., so sídlom v Žiline, Pri Rajčianke 8591/4B, IČO: 36 403 008, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 42 C 158/2016, o dovolaní odporkyni proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 2. októbra 2018 sp. zn. 9 Co 217/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 14. mája 2018 č. k. 42 C 158/2016-336 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil odporkyni povinnosť zdržať sa ukončenia dodávky elektrickej energie, ktorú vykonáva na základe Zmluvy o združenej dodávke elektriny pre odberné miesto EIC kód 24ZSS7070125000E, adresa: V. XXXX, XXX XX O., a to až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v súdnom konaní H. O. c/a Ing. G. Š. a spol. o určenie vlastníckeho práva vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn.: 8C/199/2016 a do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v súdnom konaní Ing. G. Š. c/a Ing. V. O. o vypratanie nehnuteľnosti vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn.: 42C/158/2016. Navrhovateľovi priznal voči odporkyni nárok na náhradu trov konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľ osvedčil predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Mal za to, že do právoplatného skončenia konania o určení vlastníckeho práva je potrebné dočasne upraviť pomery strán sporu, ktorá dočasná úprava pomerov spočíva v povinnosti odporkyňa - Stredoslovenská energetika a. s. sa zdržať ukončenia dodávky elektrickej energie, ktorú odporkyňa vykonáva na základe Zmluvy o združenej dodávke elektriny pre odberné miesto EIC kód XXZSSXXXXXXXXXXE, adresa: V. XXXX, XXX XX O., nakoľko navrhovateľ naďalej užíva spornú nehnuteľnosť a odpojením elektrickej energie by sa značne znížila možnosť užívania tejto nehnuteľnosti navrhovateľom. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 2. októbra 2018 sp. zn. 9 Co 217/2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správne potvrdil a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 325 ods. 2 C.s.p. skonštatoval, že neodkladné opatrenie možno nariadiť v už prebiehajúcom spore aj tretej osobe, ktorá nie je stranou tohto sporu. Preto tretiu osobu, ktorej bolo neodkladné opatrenie uložené, je nevyhnutné považovať za stranu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vrátane s tým spojenými procesnými právami. Ako odvolací súd zdôraznil, nariadené neodkladné opatrenie má iba dočasný charakter a neprejudikujú sa ním práva a povinnosti sporových strán a tak obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť aj inak, nakoľko platnosť odstúpenia od Zmluvy o združenej dodávke elektrickej energie nebola v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vyhodnocovaná a ani predmetom prieskumu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odvodzovala od ustanovenia § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. Tvrdila, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd a rozhodoval nezákonný sudca a zároveň jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ako dovolateľka uviedla, súd jej uložil povinnosť zdržať sa ukončenia dodávky elektrickej energie medzi navrhovateľom a dovolateľkou v čase, keď už zmluva o združenej dodávke elektrickej energie zanikla, preto je neodkladné opatrenie podľa jej názoru nevykonateľné. Dovolateľka ďalej namietala, že neodkladné opatrenie nariadil nezákonný sudca, nakoľko bolo vydané v spore, ktorého predmetom je vypratanie nehnuteľností a sporové strany sú odlišné od strán konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ako dovolateľka zdôraznila, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mal byť prejednaný v samostatnom konaní. Záverom dovolateľka namietla postup odvolacieho súdu, ktorý nezhojil pochybenie súdu prvej inštancie, pretože jej doposiaľ nebol doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Žiadala preto, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby sám vo veci rozhodol. Dovolateľka podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Navrhovateľ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. To znamená, že preskúmať existenciu týchto dovolacích dôvodov je

možné iba vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, alebo rozhodnutiu konečnému.

8. Preto dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení v prejednávanej veci je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. a dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. nie je daná.

9. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa v dôsledku neho konanie o veci vymedzenej návrhom právoplatne skončilo a nebude nasledované konaním vo veci samej. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritornej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (vid' Komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števček a kol., C.H. Beck, str. 1111, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 83/2017, 3 Cdo 100/2017, 3 Cdo 117/2017). Taká situácia môže nastať predovšetkým v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C.s.p. V prejednávanej veci ale o takýto prípad nejde, hoci súd prvej inštancie výslovne vo výrokovvej časti neuložil navrhovateľovi povinnosť podať žalobu na ďalšie konanie, v rámci ktorého by rozhodol o (trvalom) vyriešení poskytovania elektrickej energie medzi navrhovateľom a odporkyňou. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 C.s.p. totiž vyplýva, že súd „môže“ uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený predbežným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej, avšak nie je vylúčené (zákon túto možnosť pripúšťa) ani to, že túto povinnosť neuloží napr. za situácie, že v čase rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení je žaloba vo veci samej už podaná, že z okolností vyplýva, že účastníci dospejú k mimosúdnej dohode, alebo pre iné dôvody, ktorých existencia vylúči potrebu uloženia tejto povinnosti. Len skutočnosť, že súd povinnosť podania žaloby vo veci navrhovateľovi neuloží, nespôsobuje, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení je následkom toho rozhodnutím vo veci samej, t. j. konečným rozhodnutím. Charakter dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia totiž nemusí vyplývať len zo súdom uloženou procesnou povinnosťou podať žalobu vo veci samej, ale aj ako je tomu v prejednávanej veci, z iného vymedzenia jeho dočasnosti a provizórnosti vyplývajúceho zo znenia enunciátu rozhodnutia, prípadne aj len zo samotného odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň treba mať na zreteli, že na neodkladné opatrenia sa vzťahujú ustanovenia § 333 a nasl. C.s.p.

10. Dočasnosť a provizórnosť úpravy pomerov účastníkov v prejednávanej veci vyplýva predovšetkým priamo zo znenia výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené a v ňom použitých výrazov a pojmov, keď síce bolo dovolateľke uložené, aby sa zdržala odstúpenia od Zmluvy o združenej dodávke elektriny pre odberné miesto EIC kód XXZSSXXXXXXXXXXE, adresa: V. XXXX, XXX XX O., ale nebola riešená prípadná platnosť, resp. neplatnosť odstúpenia od tejto zmluvy, ktorá je vecou samou v danom prípade a je predmetom prípadnej samostatnej žaloby. Z výroku o nariadení neodkladného opatrenia je ďalej jednoznačná dočasnosť nariadeného neodkladného opatrenia, ktoré je limitované právoplatnosťou meritórneho rozhodnutia v súdnom konaní H. O. c/a Ing. G. Š. a spol. o určenie vlastníckeho práva vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 199/2016 a právoplatnosťou meritórneho rozhodnutia v súdnom konaní Ing. G. Š. c/a Ing. V. O. o vypratanie nehnuteľnosti vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 42 C 158/2016. Od výsledku týchto sporových konaní totiž okrem iného môže závisieť aj vyriešenie existencie vzťahu medzi navrhovateľom ako odberateľom elektrickej energie a odporkyňou ako dodávateľom tejto elektrickej energie. Dôvodnosť nariadenia tohto neodkladného opatrenia je preto daná, pretože pokiaľ by ho súd zamietol, navrhovateľ by do vyriešenia sporov vedených na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 199/2016 a sp. zn. 42 C 158/2016, stratil možnosť riadneho užívania nehnuteľností, ktoré sú predmetom týchto meritórnych konaní, a pokiaľ ide o odporkyňu, na jej ekonomickej situácii sa nijako neodrazí, pretože z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva aj to, že poskytovanie dodávky elektrickej energie nemá byť bezodplatné, ale navrhovateľom riadne uhrádzané. Tým odvolací súd jednak vyjadril provizórnosť úpravy pomerov účastníkov a tiež časovo vymedzil účinky rozhodnutia o neodkladnom opatrení, t. j. v závislosti a na čas do vyriešenia stretu záujmov súdnym rozhodnutím. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti,

že uloženie povinnosti alebo obmedzenia tretej osobe má vždy povahu súčinnosti, ktorá je nevyhnutná vo vzťahu k predmetu konania vo veci samej. Nejde o bezprostredné plnenie povinnosti voči navrhovateľovi, s ktorým tretia osoba nie je v relevantnom právnom vzťahu, ktorému má byť poskytnutá procesná ochrana (viď Komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števíček a kol., C.H. Beck, str. 1094). Zároveň z uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva postup podľa § 336 ods. 1 C.s.p., ktorý by naznačoval záveru, že v danej veci malo ísť o rozhodnutie vo veci samej. Zároveň je odporkyňa v takomto prípade chránená aj ustanovením § 334 C.s.p., ktoré umožňuje súdu na návrh (aj) odporkyni nariadené neodkladné opatrenie zrušiť, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Rozhodnutie v tejto veci teda nekonzumovalo vec samu a má len dočasný a provizórny charakter, je závislé na vyriešení stretu záujmov medzi sporovými stranami v konaniach, ktorých predmetom je nehnuteľnosť, ktorej sa nariadené neodkladné opatrenie týka, resp. medzi navrhovateľom a povinnej tretej osoby ohľadne ukončenia Zmluvy o združenej dodávke elektriny, uzatvorením dohody alebo súdnym rozhodnutím, t. j. po vykonaní dokazovania a pri zachovaní procesných oprávnení sporových strán. Postup súdu v prípade vyriešenia stretu záujmov uzatvorením dohody alebo ukončením príslušného súdneho konania vo vzťahu k ďalšiemu trvaní nariadeného neodkladného opatrenia sa tak môže v danom prípade riadiť aj ustanovením § 335 C.s.p. v spojení s § 336 ods. 4 C.s.p. Dovoláním odporkyni teda nebolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej.

11. Vo veci nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t. j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednaní (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednaní odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

12. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovoláním odporkyni nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, dovolanie podané odporkyňou proti tomuto rozhodnutiu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. procesne prípustné. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie odporkyni ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

13. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.), avšak v danej veci dodáva, že v dovolacom konaní navrhovateľovi vznikol zásadne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. s tým, že o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. by mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol navrhovateľ pasívny, nevykonan žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

15. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem a podľa obsahu spisu jej v dovolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

16. Dovolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C.s.p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania navrhovateľa rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C.s.p., zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 453 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018, R 72/2018).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.